

Основні контролюючі елементи живлення

Офіційне визначення терміну наводиться у Законах України. Згідно з Законом України «Про ветеринарну медицину», **корми** — це продукти тваринного, рослинного, мікробіологічного та хімічного походження, у тому числі готові корми та комбікорми, що використовуються для годівлі тварин самостійно або в суміші, містять поживні речовини у засвоєній формі і не справляють негативного впливу на здоров'я тварин.

Схема зоотехнічного аналізу кормів:

корм

Вода

Суха
речовина

1. Вода – важлива складова рослин і тіла тварин, один з основних елементів живлення. Втрата майже всього запасу жиру в організмі, половини білків і до 40% маси тіла не загрожує життю тварин, але при втраті 20% води настає смерть.

Функції води:

- Вода бере участь у таких життєвих функціях:
- розщепленні речовин корму (гідроліз у ШКТ);
- всмоктуванні перетравлених поживних речовин, перенесенні їх до клітин;
- транспортуванні в організмі ферментів, гормонів, вітамінів;
- розчиненні й виведенні продуктів життєдіяльності клітин;
- регуляції осмотичного тиску;
- підтримання постійної температури тіла та розподілі в ньому тепла.

Суха речовина

A flowchart illustrating the classification of dry matter. The root node is 'Суха речовина' (Dry Matter), which branches into 'Органічна' (Organic) and 'Неорганічна' (Inorganic). 'Органічна' further branches into 'Сирий протеїн' (Crude Protein), 'Жири' (Lipids), 'Вуглеводи' (Carbohydrates), and 'БАР' (Digestible Organic Matter in the Rumen). 'Неорганічна' branches into 'Мінеральні речовини' (Mineral Substances).

Органічна

Сирий протеїн

Жири

Вуглеводи

БАР

Неорганічна

Мінеральні
речовини

Азотисті речовини (сирий протеїн)

Білки

- **Прості** (альбуміни, глобуліни, глютеїни, кератини, еластини, колагени)
- **Складні** (фосфопротеїди, нуклеопротеїди, хромопротеїди, глікопротеїди)
- **Похідні** (альбумози і пентони)

Аміди

- амінокислоти,
- нітрити,
- нітрати,
- сечовина,
- сечовакислота.

Органічні речовини

Жири

Насичені

- масляна,
- капронова,
- капрілова,
- лаурова,
- мірістинова,
- пальмітинова,
- стеаринова,
- арахінова,
- бегенова,
- ліаноцеринова,
- церотинова.

Не насичені

- пальметолеїнову,
- олеїнову,
- ліолеву,
- ліоленолеву,
- арахідонову

Вуглеводи

Структурні

- клітковина – целюлоза,
- лігнін,
- геміцелюлоза –
нейтрально детергентна
клітковина

Не структурні

- крохмаль,
- цукри,
- органічні кислоти
- та інші

4. Сира клітковина – це частина рослинного корму, що залишається після послідовного кип'ятіння його наважки в слабких розчинах кислот і лугів з наступним промиванням водою, спиртом і ефіром та висушуванням.

Сира клітковина

целюлоза

геміцелюлоза

Інструктуючі речовини (лігнін, кутин, суберін)

5. Вміст БЕР: зерно злаків – 57–75%, бобових – 26–53%, сіно – 30–46%, борошно трав'яне – 27–48%, солома – 28–42%, макуха – 22–35%, сінаж – 15–26%, силос – 10–13%, трава злаків – 5–19%, бобових – 7–14%, коренеплоди – 6–20%.

БЕР

Цукри

Крохмаль

глікоген

інулін

**Органічні
кислоти**

Біологічно активні речовини (БАР)

Вітаміни

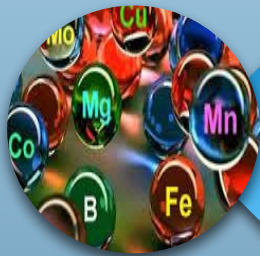
Гормони

Ферменти

Неорганічна речовина (сира зола)

Макроелементи (кальцій, фосфор, магній, натрій, калій, хлор і сірка)

Мікроелементи (залізо, мідь, марганець, кобальт, цинк, йод)

Ультрамікроелементи (фтор, стронцій, молібден, селен, бор, нікель, кремній, алюміній, миш'як, бром)